

L' ART DEL PAGÉS

Ja hi som.

La Lley ruïnosa sobre 'ls alcohols està donant los seus resultats tangibles en los moments actuals de cullita del vi, qual riquesa 'n surt molt perjudicada.

Per dita causa 'ls fabricants de mistela no n' elaboran, venent solsament la que 'ls quedava en depòsit d' avans de publicar-se tan funesta lley.

Ab ella, no sols s' irroga grave perjudici á la producció del pays, sino que s' obran las portas als vins italians. Com que Italia no 'n produheix sino de 12 á 13 graus alcohòlichs, la autorisa pera entrarlos fins á 19, facilitantli 'l que puga introduhir de frau, en cada 19 hectòlles de ví, 7 d' esperit, que no 'l deixa fabricar en nostre pays.

Pera sas expedicions necessita 'l comers vins de 15 ó 17 graus, que no podent reforsarlos ab mistelas, donchs la nova lley impedeix elaborarlas ab ventatja, ha de recorre al vins italians. Un exemple ho aclarará millor. Suposém que ha de preparar pera l' embarch 100 hectòlitres de ví de 15 á 17 graus, empleará 64 hectòlitres ó cargass, lo que siga, de ví italiá á 19 graus y sols 36 del pays á 12, obtenint aixís los 100 de 17 graus aproximadament.

Si no fos la tivantor de relacions entre Italia y Fransa, tementse la ruptura del tractat franch-italiá, quedarian la major part de vins del pays en los cellers, sense poderse vendre pera 'l consum exterior per la falta de graus, ni per l' interior per l' excés de producció relativament parlant, mentres veuriam com lo mercat nacional s' hauria convertit en mercat extranjer, ahont s' hi vendrian los vins italians.

Donada la condició de que nostres vins paguin 8 franchs per hectòlitre á la entrada d' Italia y los d' aquesta nació no mes que 2 al entrar á Espanya, no es d' estranyar lo que succeheix.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Lo paludisme en lo Baix Llobregat

II y últim.

En son tercer y últim article s' ocupa lo referit senyor de la aplicació del drenatge en la comarca del Baix Llobregat en los termes següents:

«Lo sanejament per medi del drenatge que proposaren alguns dels senyors disertants en la sessió á que venim referint-nos en los articles precedents, no donaria resultats complerts, y. per lo tant, no pot invocarse com á sistema radical.

Facilment s' explica la seva deficiencia, desde 'l moment que hem donat com á un fet cert que 'ls estanys que existeixen en la marina del Baix Llobregat son la principal causa de la endemia febrosa en dita comarca; puix per rahó de la profunditat de las ayguas que en aquells existeixen, no fora possible aplicarhi 'ls canons del drenatge, que sempre 'ls hem de suposar colocats en bonas condicions per despenders del aygua que per ells discorre, y, per lo tant, colocats en desnivell á un punt mes baix que 'l que 's tracta de sanejar.

Además, si bé son extensos los terrenos de dita regió que son susceptibles d' admetrer lo drenatge, aquest no proporcionaria 'ls beneficis que molts creuen ni baix lo punt de vista higié-nich, ni considerat com á remey pera millorar las hisendas.

Nos referim als terrenos alts, esponjosos per rahó de la arena que contenen y que 's troban limitats per bonas xancras per donar curs á las ayguas pluvials y sobrants de rego, ab lo qual conservan sempre la precisa humitat que requereix lo bon desenrotlló de las plantas sens perjudici de la salut pública.

L' us del drenatge convé tan sols á las terras fortament argilosas que son las ménos en la comarca del Baix Llobregat, y que 's troban embassadas la major part de l' any fent dificultós lo seu conreu, y sent realment, com los estanys, obstacle poderós per obtenir son sanejament.

Resumirém, dihent; que 'l drenatge no es aplicable á estanys ni á terrenos fondos, sian aquestos arenosos ó argilosos, y si

sols als darrers que tenen nivell superior al de las xancras per ahont las ayguas discorren.»

..

S'ocupa incidentalment lo senyor Hita dels procediments que á son entendre son los mes ventajosos per millorar la condició dels terrenos á que venim referintnos y diu:

«Ara bé; la experiencia nos ha demostrat que las ayguas llotosas que en dias d'avingudas lo Llobregat arrastra, provinents dels terrenos superiors que aquell y sos afluents atravessan, es un gran abono per las terras, y aixeca son nivell d'una manera extraordinaria. Moltes son las mojudas que coneixém, ahir ermas y salinosas, y avuy de cultiu de primera qualitat.

¿Perqué no adoptar, donchs, aquest procediment tan senzill, que tans bons resultats ha donat, y que vé á nosaltres com manná desitjat?

Fassis que tots los rechs, que desembocan al mar ó al riu depositin sas ayguas, ja sían claras ó llotosas en los estanys; pòsinse aquestos en comunicació per medi d'una ampla xanca transversal que reculli també las ayguas de las demás que avuy existeixin y conseguirem renovar l'aygua morta d'aquells, y 'l continuo depòsit de los mateixos de las terras que las corrents arrastran.

Aprofitin també los propietaris aquest procediment per aixecar las terras baixas y en curts anys veuran coronats sos esforços per un éxit afalagador.

De modo que nosaltres ho fiém tot als efectes de las ayguas del riu que arrastra los llots; pero no per utilitzarlas de qualsevol modo y en totas las épocas del any, no, que aixó fora fomentar lo paludisme en lloch de combatrel; sinó d'un modo ordenat y reglamentari; procurant que en los mesos d'Agost y Setembre en que aquell se propaga permaneïessen aixutas las terras, que 'ls rechs y xancras estiguessin nets per no interrompre 'l curs de las ayguas etc., midas quetotas las Autoritats haurian d'adoptar ab esquisit zel pera ser rigurosament complertas.

Fentse aixís, lo Baix Llobregat arribaria á ser molt aviat, lo jardí de Barcelona.

Res dihem del desvio del Llobregat portantlo á desembocar

al estany de Remolá y d' altres procediments que 's podrian utilisar encaminats tots al fi que perseguim, no perquè dubtém de la seva bondat, sinó perquè son milloras aquestas que, segurs estém, passarán á la historia com projectes irrealisables.

Las que avuy convenen, son las de procediments immediats com las que deixém apuntadas.»

★
★

Y acaba nostre amich son treball, fent una crida á la prempsa perquè cooperi á conseguir lo tan desitjat sanejament del Baix Llobregat.

Per part nostre oferím ocuparnos d' aquesta important qüestió, sempre que com ara s' hen ofereixi oportunitat.

BOTIQUÍ CASULA

É

instruccions pera son ús y bon régimen.

(Continuació.)

Las sangoneras que ja hagin servit un cop, deurán lleysarse, n' obstant citarém los principals procediments aconsellats per varis autors pera 'l cas de tenir de utilisar unas sangoneras que ja hagin servit per no poguerse disposar en aquell moment d' altres

Se aconsella donchs, posarlas ab sendra, pols de carbó, serraduras finas de fusta, ab aygua salada, aygua y ví blanch, sobre tabaco, etc., etc. Utilisant qualsevol de dits medis la sangonera 's despren de la sanch que ha xuclat y podrán ser altre vegada utilizadas.

Deu tenirse cuidado al utilisar unas sangoneras que ja hagin servit per un altre malalt, que no siga la sanch d' aquet infestada de algun viris ó humor dolent, puix que ab molta facilitat podria contagiar als que utilisessin ditas sangoneras.

Per la conservació de las sangoneras, si son en petit número basta guardarlas en un vas de vidre ó fanch cuyt, pero sens llustre, tan gran com 's pugui y al que se hi posará aygua per lo menos uns 30 vasos per 100 sangoneras.

L' aygua deu ser de font, riu ó de pluja, pero may de pou ni cisterna, deu renovar-se tots los dias, principalment en estiu, essent l' aygua de igual temperatura que la que 's treu, llen-sant las sangoneras mortas y posant las malaltas en vas apart.

Per practicar dit cambi d' aygua deu disposarse de un vas de iguals dimensions que 'l que conté las sangoneras, s' hi posa aygua y s' hi tiran las sangoneras de una á una. 'L endemá 's utiliza 'l altre vas ben net y aixís sucesivament.

Pera conservar en gran dits animals y fins pera lograr sa multiplicació, s' usan vasos de terra sens enllustrar, de grans dimensions, en lo fons s' hi posa arena, argila, trosos de carbó, etc., y s' hi plantan vegetals acuátichs, á fi de que purifiquin 'l aygua y proporcionin punt ahont pugan las sangoneras despullarse de la epidermis, en las varias épocas en que 's renovan.

'L us del carbó en tarrós al fons dels vasos es útil y fins indispensable en la conservació de las sangoneras, encara que sia en poch número y molt mes ho es en la época del canbi de la pell.

Si las sangoneras permaneixen molt temps dins de 'l aygua poden morir de inanició, y al efecte se ha aconsellat 'l tirarhi de quan en quan, en lo vas que conté las sangoneras, un poch de sucre ó sanch, pero creyem que es millor lo tenirlas per alguns dias en argila humida, segons aconsella Guibourt en la que sembla que hi troban alguna partícula alimenticia.

(Seguirá.)

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Alcover —La fira que 's devia celebrar lo diumenge passat, ha sigut aplassada pera demá diumenje, dia 14.

Berga —Las vinyas han produhit abundant fruyt.

Las labors de la sembra comensan á ferse ab bona sahó.

La recolecció de bolets, si bé no es tan abundant com altres anys, no obstant cada día se n' envian bastants cap á Barcelona.

Felanitz (Mallorca). —L' últim diumenje s' efectuá la fira en aquet poble; fou extraordinariament concorreguda per molts forasters, pero may s' havia vist, que 's fessin tan pocas transaccions.

Reus.—La cullita d'oli será regular en la major part de las comarcas olivareras de nostra provincia y bona del tot en algunas; pero en cambi los preus van afluijant y es fácil que per aquí se trenquin las falagueras esperansas d'alguns culliters.

Diu Lo Somatent:

«Tothom se pregunta si las firas d' Octubre que 'l Municipi va acordar celebrar tres ó cuatro anys enrera, se farán en lo present y en quin dia, per que en vista de las traslacions que han sufert y del poch que s' en parla, ningú sab á que atendr's.

Si han de tenir lloch, com es de suposar, es menester que s' annuncihin á temps y que 's procuri fer alguna cosa de més, pera atreure concurrencia.

Selva del Camp.—D' aquest poble diuhen que s' espera que será molt important la fira que tindrà lloch lo dia 28 del present mes.

Vich.—De *La Veu del Montserrat*:

«La fira de Sant Miquel ha sigut pobríssima, acabant de perdre ja la fira de Vich son antich y tan celebrat esplendor. La plassa Major, mes plena de paradas de quincalla y joguinas, que no pas avans, ha pres un carácter vulgaríssim sense la distingida concurrencia que algun temps omplia las voltas.

De bestiar se'n reuní molt, pero las tranzacions han sigut escassas. Sols en nodrissos s' efectuaren algunas vendas, per que després de la mortandat del any passat havian de provehir los pagesos de esta especie de animals, que donan algun rendiment. Los llangonissayres y cansaladers, sembla que han arribat á fer net de las existencias del any passat, esperant s' obrirá la nova campanya ab bons auspiciis.»

Vilallonga del Camp.—La nova fira verificada diumenje y dilluns estigué concorreguda, á pesar del vent que dominá en lo primer dia.

Una multitud de firaires ab tota mena de mercaderías ocupant la vasta plassa y carrers immediats, sens faltarli bestiar major, y la gran concurrencia de vehins de tots los pobles d' aquella rodalia, donavan á Vilallonga un aspecte animadíssim y extraordinari.

Per ser lo primer any que 's celebra la ja mentada fira, sos iniciadors poden quedar contents de son bon éxit.

VINS.

Arenys de Mar.—La cullita dels rahims en aquesta comarca comensá ab bon temps. S' ha presentat relativament abundant neta y granada, però no tan madura com fora de desitjar, donchs en alguns punts los parcers segueixen la mala costum de beremar sense fer trias, barrejantho tot; lo qual fa que molts vins han de consumir-se al cap de pochs mesos, no passant de 12 á 14 graus d' esperit.

Granollers.—Los culliters de ví del plá del Vallés están de enhorabona. Feya molts anys que no s' havia presentat una cullita tan abundant com la d' enguany. Per tal motiu, diuhen que 'l ví se comprará á preu molt reduhit.

Igualada.—A jutjar per l' estat del rahim, poden los culliters prometre 's que 'l most será de millor qualitat que l' any passat. En quant al preu del ví no 'n parlém; donchs mentres Italia puga inundarnos d' aquest caldo, gracias al vergonyós tractat de comers ultimament ajustat ab dita nació, no hi ha esperansa de que siga ni sisquera regular.

Inca (Mallorca).—La verema está acabantse en aquet terme y en lo dels pobles dels voltants, donant bons resultats en quantitat y en qualitat.

Lleyda.—Los bremadors de per aquí no recordan cullita tan abundant com la d' aquest any, que escedeix á tots los càlculs en la comarca. Si la qualitat correspón á la quantitat, estarán d' enhorabona 'ls viticultors.

Monjos.—Los pagesos d' aquest plá tenen excelent cullita de ví, puig que ha sigut abundant en quantitat y bona qualitat, lo qual fa augurar se paguin á bon preu los caldos d' aquesta part del Panadés, ja que l' any passat la pedregada los va perjudicar en forsa y color.

Sant Sadurní de Noya.—Se pot donar per terminada la verema d' aquest any. La classe inmillorable en color y graduació,

ab abundancia de caldo, fan esperar será solicitat per los negociants lo vi d' aquesta encontornada.

S' han venut moltes veremas á dotze y tretze pessetas carga y s' han fet ofertes de vi novell á tres duros á raig de cup.

Sembla que la naturalesa se comensa á coujurar are contra 'ls assassins de la agricultura.

Valls.—La cullita de rahim ha sigut abundant y las qualitats deixan molt que desitjar relativament á las que solian obtenir's en aquest térme municipal. Abduas causas, apart d' altres relacionadas ab la desgraciada ley d' alcohols vigent, han produhit una inmensa depreciació en lo rahim, podentse indicar com preus mes generalment corrents los de 18 pessetas pera 'l macabeu y rahim negre escullit; de 12 á 14 pessetas pera 'l negre ordinari; de 9 á 10 y mitx, pera 'l blanch bó, y á 6 pessetas lo destinat á destileria ó á cremar. Tots aquestos preus s' entenen per carga de rahim de 18 arrobas ó siga los 187'20 kilógrams.

Los propietaris se queixan del baix preu que 'ls vins á *raig de cup* obtenen,

Las transaccions per lo tant son escassíssimas en tota aquesta comarca; á causa de la resistencia dels recolectors á vendre á las ofertes dels comerciants y comissionistas, que ofereixen uns preus que no resultan remuneradors

Com la recolecció na sigut abundant, serán molts los propietaris que 's veurán obligats á envasarlo, esperant ocasió mes propicia pera la venda.

Vilanova y Geltrú.—Segons escriuhen, fá alguns dias recorren aquella comarca molts representants de casas francesas en busca de ví de la cullita d' aquest any

Los preus segons se manifesta, varian segons la graduació y colorit pagantse fins á 22 pessetas y mitja los de superior qualitat.

S' espera que aquest caldo alcansi major preu en vista de las moltes demandas que reben del estranger algunas casas exportadoras y de la animació que regna en los principals mercats francesos.